
Aszód Város Díszpolgára

2013

Kovács István

Kovács István Ipolyságon született, 1913. szeptember 12-én, (100 éve). Az elemi és a középiskolát szintén az – időközben Csehszlovákiához csatolt – Ipolyságon végezte. Pozsonyi másfél éves orvosi egyetemi tanulmányainak befejezte után a tanítóképzőben diplomázott. Itt ismerkedett meg feleségével, Pacsai Klára tanítónővel, akivel 1938. augusztus 20-án kötöttek házasságot Kassán.

Kezdetben Borsiban, majd Bodrogszerdahelyen tanítottak – görögkatolikus elemi iskolában. A II. világháborúban a II. Hegyidandár hadnagyaként szolgált, időközben fia és lánya született. A szakirodalom nyilvántartja, hogy a Kárpátokban harcoló magasabb magyar egység futáraként kapcsolatba került a szovjet alakulatokkal, mely akció eredményeként több település népének és jelentős magyar egységek katonáinak az életét mentette meg. 1946-ban a Kassai Javítóintézetben kapott családfői állást, majd később – miután magyar nemzetiségűnek vallotta magát – elbocsátották, ezt követően csak alkalmi munkából élt. A kitelepítési/lakosságcsere események folyamán költözött a négytagú család Aszódra, ahol Kovács István a Javítóintézetben azonnal családfői állást és lakást kapott. Az ő példáját még hét kassai, magyar javítóintézeti pedagógus és alkalmazott család követte, akik szintén az Aszódi Javítóintézetben kaptak állást és menedéket. A „kassaiak” az elkövetkező években, évtizedekben meghatározó személyek voltak nemcsak az intézet, hanem Aszód közéletében is.

Kovács István két évig családfőként dolgozott, közben elvégezte a Gyógypedagógiai Főiskolát. Kiváló munkájának elismeréséül 1949-ben kinevezték a Javítóintézet igazgatójának, mely tisztséget 1955-ig látta el. A magyar történelem nehéz éveit kiváló szakértelemmel, emberséggel és a rá jellemző alkotó aktivitással vezette az Intézetet, ahol – azokban az években – 7-800 növendék lakott. Időközben a Kovács család Aszódon még két fiúval gyarapodott. Itt említjük meg, hogy lánya és két fia is, szülei hivatását választotta és évtizedekig szolgálták – apjukhoz méltóan – az aszódi tanügyet. Egy alaptalan rágalom miatt váltották le az igazgatóságról. Ezt követően néhány hónapos betegszabadság után az Általános Iskolába került tanárnak, ahol is három hónap után megbízták az iskola igazgatásával.

Tizenöt évi igazgatása alatt létrehozott egy szilárd, kiváló pedagógusokból álló, hosszú ideig az iskola színvonalát meghatározó tantestületet. A legendás „Kastély-iskolában” olyan légkört teremtett, ahol minden a gyermekekért történt, pedig az akkori feltételek a mostani lehetőségeket meg sem közelítették. Az épületben a háborús károkat kellett még eltüntetni, ezért az állam az egész „U” alakú kastély műemléki helyreállítását rendelte el. Az épület 1962-1964 között eredeti pompája szerint megújult, melynek lebonyolításában, az építkezés közben az iskolai élet biztosításának megszervezésében Kovács István éjt nappallá téve dolgozott. Az iskola általános színvonalát emelte, amikor 1959-ben létrehozta az énekzenei tagozatot, mely napjainkban is virágzik és kiterjedéssel a Zeneiskolával. Megindította a dolgozók esti/levelező iskoláját, melyre nagy igény volt, hiszen 1945 előtt csak 6 osztályos volt az alsófokú oktatás. A kapuit 1958-ban megnyitó Petőfi Múzeumnak elindulásában nagy segítséget nyújtott a múzeum megbízott vezetőjének, tantestülete egyik tanárának.

Igazgatói munkájában nagy súlyt fektetett fiatal munkatársai segítésére, nevelésére, pedagógiai kultúrájuk szélesítésére. Az iskola azokban az években, évtizedekben igen jelentős szerepet játszott Aszód Nagyközség közéletében.

1970-ben hosszabb ideig beteg lett, felgyógyulása után már nem vállalta az igazgatói beosztást, és néhány évig (nyugdíjba vonulásáig) Kartalon vállalt tanári állást. Nyugdíjas éveit bearanyozta, hogy a Petőfi Múzeumban félállású gyűjteménykezelőjeként dolgozhatott. Az akkori jó múzeumi kollektívában kamatoztathatta szlovák nyelvtudását, és mindenben nagy alázattal segítette az intézménynek akkori kiemelkedően dinamikus fejlődését.

1970-es betegségének kiújulása következtében, családja körében 1986. december 30-án tért meg Teremtőjéhez.

Kovács István, születésének 100. évfordulóján, Aszódért tett szolgálataiért, a helyi iskolai élet magas szintű fejlesztéséért, a magyar ifjúságért kifejtett áldozatos és maradandó munkásságáért, becsületes igaz magyarságáért, példamutató családi életéért Aszód Város Önkormányzat Képviselő-testülete méltónak tartja posztumusz Aszód Város Díszpolgára cím viselésére.